

Mengcultuur tuin

Doel: Kennismaken met een natuurlijk tuiniermethode; waarbij de bodem niet omgewoeld wordt.

De bodem wordt gevoed door organisch materiaal.

Wisselingen van de gewassen per rij.

Voorbereid door groenbemesters.

Voordeel: Opbouw van de bodem door natuurlijke processen, geen zwaar spitwerk, rijkdom aan gewassen.

Thema's

Bodemverbeteraars, groenbemesters.

Voeding voor de conditie van de bodem.

Mineralen toevoegen.

Methode rijenteelt

Basisplannen

Composthoop

Start in het voorjaar.

Hakken van de bovenste laag.

Mineralen toevoegen en compost.

Inharken.

Inzaaien van respectievelijk, klaver, spinazie, mosterd.

Bodemverbeteraars.

Worden hier in de vorm van klaver toegepast, de klaver wordt als paden ingezaaid, zo kan je de grond goed belopen. De klaver groeit, per twee weken wordt de klaver kort gehouden "gerupft" (d.w.z. met de handen kort geritst), verzameld en tussen de gewassen als verteringsmateriaal gelegd ofwel gemulchd.

Voordat de hoofdgewassen ingezaaid worden, wordt er in de rijen **spinazie** of **mosterd** gezaaid. De mosterd en spinazie kan men eerst als salade eten en daarna hakt men de rijen licht om. Deze rijen worden uiteindelijk de mulchrijen en door het jaar heen wordt hier kort verteringsmateriaal op gelegd, te denken valt aan klaver, stro, grassnijdsel.

Bodemverbeteraars zijn dus **Klaver, Spinazie, Mosterd.**

Klaver; looppad, stikstof

Spinazie; overzicht indeling, doorworteling, snelle bemesting.

Mosterd; snelle bedekking, goede voorbereiding voor wortels en tomaten, snelle vertering.

Voeding voor de conditie van de bodem.

D.m.v. mulch wordt de bodem gevoed.

Mulch is toegevoegd plantmateriaal, zoals klaver, stro en snoeimateriaal dat de bodem bedekt en ter plaatse verteert.

Klaver voegt veel stikstof toe, ook brandnetels kunnen als voedingsmateriaal gebruikt worden, maar dan meer op de groter velden zoals bij aardappels of pompoenen en bonen. In de winter kan winterrogge ingezaaid worden.

Gevoelige groentesoorten zoals wortels, pastinaken, sla hebben niet zo graag mulch dichtbij, deze kun je tussen de gewassen op de mulchrijen leggen.

Het is altijd beter om de bodem te bedekken om te veel vorst en uitwassing te voorkomen.

Mineralen

Er wordt gewerkt met toevoegingen van mineralen in de vorm van zeewierkalk, gesteentemeel, houtas.

Zeewierkalk; maakt de bodem basisch, neutraliseert wanneer de bodem is verzuurd; dit is vooral nodig wanneer voorheen veel kunstmest is gebruikt.

Gesteentemeel; verbetert de structuur van de bodem (vooral losse zandgrond.)

Houtas; voegt extra zouten toe. Je kunt de mineralen stapsgewijs aan de bodem toevoegen. Voor de teelten die meer bemesting vragen zoals kolen pompoenen, maïs, en knoflook voeg je om de twee maanden een kleine hoeveelheid zeewierkalk, gesteentemeel, houtas toe. (Met houtas moet je extra voorzichtig zijn; een teveel hiervan veroorzaakt onevenwichtigheid in de bodem waardoor juist de planten verzwakken).

Rijenteelt

In de methode van de mengcultuur worden er gewassen gezaaid met een hoofdteelt, tussenteelt en bijteelt.

Respectievelijk de A, B, C, rijen.

De A-rijen zijn de teelten die tot lang in het seizoen staan zoals aardappelen, courgettes, stokbonen, tuinbonen en knoflook. Deze zijn groot van blad en vragen tijd om te groeien.

De B-rijen zijn relatief kortere teelten, die eventueel een voor of nateelt krijgen (bieten, pootuien, vroege kool, stambonen, pastinaken, wortel).

C-rijen zoals radijs en sla zijn kortere teelten die regelmatig afgewisseld kunnen worden.

A= lang in het seizoen

B= twee oogsten/eerste en tweede helft van het groeiseizoen

C= kortere groeitijd en lage groei

Maak een goed uitgewerkt plan van je verschillende gewassen.

De rijen zijn van een nader te bepalen lengte, maar met een onderlinge afstand van 20 cm. De methode wordt beschreven met 5 rijen waarvan 2 mulch en 3 teelt rijen.

Om de 5 rijen komt 10 cm tussenruimte en dan een pad van 30 cm met klaver begroeit.

3 voorbeelden van een basisplan

klaverpad

A STOKBONEN

mulch

C KROPSLA/RADIJS

mulch

B VROEGE KOOL

klaverpad

C GROENE SALADE

mulch

B

mulch

A

Klaverpad

klaverpad

C WORTELEN

mulch

B UIEN

mulch

C WORTELEN

klaverpad

A TOMATEN

mulch

C

mulch

B

klaverpad

klaverpad

B PASTINAKEN

mulch

C KROP-EN-SNIJSLA

mulch

A COURGETTES

klaverpad

C RADIJS, RAMMENAS

mulch

B

mulch

C

klaverpad.....enz

Het volgende jaar doen de mulchrijen, gewasrijen en de klaverpaden mee in de gewaswisseling.

Composthoop

In de composthoop vindt een omzettingsproces plaats van takken, afval van de tuin, strolagen, zeewierkalk, gesteentemeel en houtas. De vertering heeft allerlei activerende processen nodig zoals, **warmte, luchtdoorstroming, vocht.**

Voordat je een composthoop kunt beginnen, moet je uitkijken naar een geschikte plek in de **schaduw van ong. 2,5 bij 1m.** Het is belangrijk om contact te houden met de aarde; bouw een composthoop niet op een betonplaat, de sappen van de vertering vloeien weg en de verteringsbacterien en compostwormen kunnen moeilijker hun weg vinden. Je maakt de plaats voor de composthoop vrij en **stapelt dunne takken en twijgen tot een verende vorm van ongeveer 0,80cm** . Als je graag een afgesloten vorm wilt, sla je om de 20 cm een wilgenstronkje in de grond en bouw je binnenin de composthoop op. De takken en twijgen (wilgen, berken, snoeihout) worden kruislings gestapeld zodat er een evenwichtig en luchtig patroon ontstaat. Als test en om te ervaren hoe ver de verende massa al is gevorderd, kun je er even op dansen. Op deze **verende massa** leg je een **laag stro, een laag aarde en deze wissel je een paar keer af.**

De basis is nu klaar, **boven op het bouwsel strooi je wat zeewierkalk en gesteentemeel** en wanneer het een droge tijd is, sproei je er een paar gieters water over uit.

Om de composthoop goed in te zetten, is het van belang dat **het tuinafval aan de buitenranden wordt gedeponerd zodat de bovenkant vlak wordt opgebouwd.**

Wanneer er **een laag van 30 cm** is ontstaan, wordt deze weer bedekt met een laagje stro. In deze laag ontstaat broei (warmte) en wordt het vocht beter opgenomen.

Wanneer de composthoop na meerdere lagen klaar is, dek je deze af met een dikke laag stro en laat je de hoop ruim een jaar liggen. Het jaar daarop kun je al mooie compost aarde terugvinden voor de tuin.

Conclusie

De mengcultuur methode is arbeidsintensief, maar levert een gezonde bodem, schoonheid en afwisseling op. Op groter schaal wordt de methode toegepast; dan machinaal met groter afstanden tussen de rijen en percelen.

Maria Evelein

Literatuur

Een gezonde tuin door mengcultuur
Gertrud Franck
Uitg. KIM Natuurboeken Baarn 1984
ISBN: 90-6410-151-5

Adres van Langerhorst
Mischkultur
Gugerling 5
A-4730 Waizenkirchen
Oostenrijk
Tel-0043 (0)676 460 41 27

Mischkulturen praxis
Margarete Langerhorst
Uitg: Organischer Landbau Verlag Xanten 1996
ISBN: 3-922201-0

Mischkultur im gemusebau
Jacobus Langerhorst
Uitg: NOI-Verlag Klagenfurt 1986
ISBN: 3-900453 01-2